

Nijmegen 14 november 2005

Dag Ad Beukering

Tijdens de pauze van *Het Haar van de Hond* hebben we nog even gereflecteerd over de eenheid van lichaam en geest, zoals je dat in je boekje op bladzijde 71 verwoordt. Met name de passage:

Betekenis en inhoud,
geest en gedachte,
worden opgebracht
door letters en neuronen.
Deze schikken zich
in patronen.
De patronen coderen de werkelijkheid,
en ook de manipulaties van de werkelijkheid:
het bouwwerk van de abstractie,
de verbeelding".

Ik merkte op dat deze formulering bijna letterlijk te vinden is in recent neurofysiologisch onderzoek. Ik zou je de naam en het boek doorgeven daarvan. Dat boek heet: "Het gelijk van Spinoza, over vreugde, verdriet en het voelende brein", van Antonio Damasio. Met name in hoofdstuk 5: "Lichaam, hersenen en geest" tref je aan: "de geest vindt zijn grondslag in het lichaam dankzij de bemiddeling van de hersenen"(blz. 170). De conclusie luidt: lichaam, hersenen en geest zijn manifestaties van één enkel organisme/onscheidbaar.

Op de vraag hoe neurale patronen veranderen in mentale voorstellingen heeft Damasio nog geen antwoord. De geest is gevuld met voorstellingen uit het vlees en met voorstellingen uit de specifiek zintuiglijke peiling van het lichaam.

Uit onze christelijk-katholieke vorming hebben we meegekregen: "... en het woord is vlees geworden". Dit is de menswording van Christus, een verticale voorstelling van geest naar lichaam, van "boven" naar "beneden". Gelet op de nieuwe inzichten uit de neurowetenschappen is het precies andersom: "... het vlees is woord geworden". Deze radicale omkering tref je ook aan bij jou op blz. 72, waarin je zegt, dat als het dualisme tussen lichaam en geest opgeheven is, dan is het fundament van de godsdienst ook verdwenen en verdwijnt de godsdienst vanzelf. Dat is een gedachte waar ik nog verder over na moet denken. Op dit moment gaat deze conclusie mij te ver en overzie ik dat nog onvoldoende.

Overigens hebben we met onze vriendenclub genoten van je toneelstuk en was je boekje een bron van discussie.

Met vriendelijke groeten
Frans, ook namens Ria